

12.02.2008

115

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Dünya üzerinde nüfusun hızla artışı ve sanayileşmeyle doğru orantılı olarak doğal kaynaklara da önemli oranda gereksinim duyulmakta ve daha geniş ölçüde yararlanma olanakları araştırılmaktadır. Ülkemiz, doğal kaynaklar bakımından önemli bir konumda olup, bitkiler açısından oldukça zengin bir floristik yapıya sahiptir.

İllerimizin kalkınması ve yöresel kaynakların değerlendirilmesi aşamasında özellikle bölgesine,yöresine,iline has doğal kaynaklar mevcuttur.Artvin İlimiz de; endemik ve endemik olmayan nadir bitkiler açısından önemli bir yaşam alanıdır.

Bu yaşam alanında doğal olarak varlığını sürdüren bitkiler,gerek yöre halkının bilgilendirilmemiş olması sebebiyle tahrib edilmekte gerekse Küresel ısınma ve baraj yapımı sonucu Çoruh havzası ve çevresin de görülen mikroklima iklim özelliklerinin değişmesi sebebiyle yaşam alanları daralmaktadır.

Ülkemiz için önemli bir ekonomik kaynak olması münasebetiyle Artvin İlimiz de bulunan bu bitkilerimizin tespitinin yapılması,koruma altına alınması ve çeşitli sanayi alanlarının hammaddesi olarak tarımının yapılabilmesi için tutarlı ve uzun vadeli bir ulusal politika ve planlama ihtiyacı vardır.

Bu nedenle,İlgili sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi için Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

1. Ertekin ÇOLAK-Artvin
2. Lütfi ÇIRAKOĞLU-Rize
3. Hasan ANGI-Konya
4. Erol Aslan CEBECİ-Sakarya
5. Mustafa DEMİR-Samsun
6. Recep YILDIRIM-Sakarya
7. Muharrem CANDAN-Konya
8. Cemal TAŞAR-Bitlis
9. Agah KAFKAS-Çorum
10. Hüseyin DEVECİOĞLU-Kilis
11. Orhan PARASAYAR-Hatay
12. Asım AYKAN-Trabzon
13. Haydar Kemal KURT-Isparta
14. Avni ERDEMİR-Amasya
15. İbrahim KAVAZ-Erzurum
16. Mehmet OCAKDEN-Bursa
17. Ayhan YILMAZ-Ordu
18. Ahmet AYDIN-Adıyaman
19. Taner YILDIZ-Kayseri
20. Fikri IŞIK-Kocaeli

Gerekçe:

Bir ülkenin floristik zenginliği ve çeşitliliği, içerdiği nadir ve endemik taksonların çokluğu ile önem kazanır.

Kalkınmakta olan ülkemizde ihracat gelirlerinin artırılmasına ve yeni döviz kaynaklarına şiddetle gereksinim duyulmaktadır. Flora ve vejetasyon açısından oldukça zengin olan ve kolşik kesim olarak bilinen Doğu Karadeniz Bölgesinde bu zenginliğin yanı sıra , çok sayıda orman yan ürünü veren odunsu ve otsu bitkiler yayılmaktadır. Bu bitkilerden elde edilen yan ürünler başta tıp ve eczacılık olmak üzere kimya, boya, kozmetik gibi değişik sanayi alanlarında kullanılmakta, ayrıca gıda ve besin değerleri taşımaktadır. Öte yandan, özellikle son yıllarda ülkemizde doğal bitkilerimizden süs bitkisi olarak ta yararlanma şekli giderek yaygınlaşmaktadır.

Artvin ilimizde asal orman ağaçlarının yayılışı, servet ve artım miktarını belirleyen envanter çalışmalarının yapılmasına karşın, yan ürünler için sağlıklı bir envanter çalışması yapılmamıştır. Nerede ne miktar yan ürün veren bitkilerimiz olduğunun saptanması, ayrıca bu yan ürünlerin doğadan doğrudan doğruya bilinçsizce sökülüm yada toplama yerine, bu tür yan ürün veren bitkilerin ıslah edilerek yapay yolla üretilmesi ve dış satımının sağlanması yoluna gidilmelidir.

Artvin ilini de kapsayan Kafkasya, Uluslararası Çevre Koruma Örgütü (CI), Dünya Bankası (WB) ve Küresel Çevre Fonu (GEF) tarafından dünyanın biyolojik çeşitlilik açısından en zengin ve aynı zamanda tehlike altındaki en önemli 25 karasal "Ekolojik Bölge"sinden biri olarak tanımlanmaktadır. Avrupa-Sibirya Floristik Bölgesi'nin "Kolşik" kesiminde yer alan Kafkasya, Batı Avrasya'daki üçüncü zamana ait ormanların en önemli sığınak ve relik alanıdır. Dünya üzerinde ılıman yaprak döken ormanların üçüncü zamandan bu yana kesintiye uğramadan varlığını sürdürdüğü bölgedir.

Artvin'de yaklaşık 140 endemik, 80 endemik olmayan nadir olmak üzere yaklaşık 1400 adet bitki taksonu yayılış göstermektedir. Doğu Karadeniz Bölgesinde yayılış gösteren endemik takson sayısı 386 olup bölgede yaklaşık 2239 takson bulunmaktadır.

Ülkemizde 87 adet Bern sözleşmesi kapsamına giren tür vardır. Bu türlerden 6'sı Artvin ili sınırları içerisinde.

Ülkemiz bitkilerinden 114'ü CITES sözleşmesine tabidir. Bu türlerden 17'si Artvin ilinde bulunmaktadır.

Artvin ilimizin florası tıbbi bitkiler bakımından çok zengin olmasına rağmen bu bitkiler hakkında sağlıklı istatistiki rakamlar bulmak mümkün değildir.

Floristik açıdan Türkiye'nin en zengin illerinden biri olan Artvin'de bu kapsamda bir çalışmanın yapılmamış olması ve Kafkasya Ekolojik Bölgesinin bir parçası olması açısından da bu araştırma önem taşımaktadır.

Nadir ve endemik bitkilerimizden bazıları süs bitkisi, bazıları tıbbi bitki olarak

kullanılmak amacıyla ve bir kısmı da içerdği genetik özellikler nedeniyle yurt dışına çıkarılmaktadır.

Çoruh Vadisi, Doğal Hayatı Koruma Derneği (DHKD), Fauna ve Flora International (FFI) ve İstanbul Üniversitesinin yürüttüğü çalışmalar sonucu Türkiye'nin 122 Önemli Bitki Alanı'ndan biri olarak belirlenmiştir. Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'nun en zengin bitki örtüsüne sahip ülkesi olarak Türkiye'nin en zengin ilk 122 alanı arasında yer alması, Çoruh Vadisi'nin bitki örtüsünün önemini vurgular.

Çoruh vadisinde 47'si endemik, 23'ü endemik olmayan nadir olmak üzere toplam 70 bitki taksonu yapılacak barajlardan olumsuz yönde etkilenecektir.

Söz konusu sorunlara çözüm üretmek üzere yapılacak çalışmalar, yalnızca bir kurum ya da kuruluşun tek başına gerçekleştirebileceği çalışmalar olmayıp, çok disiplinli ve çok katımlı çalışmalardır ve konu ile ilgili tüm kuruluşların katılacağı bir organizasyon işidir.

Bu organizasyonu sağlayacak, koordine edecek, milli öncelik ve stratejileri belirleyip uygulanmasını takip edecek ve en önemlisi bu faaliyetlere kaynak sağlayacak bir yapılanmaya ihtiyaç vardır. Bu yapılanma TBMM öncülüğünde daha yol gösterici daha aydınlatıcı olacaktır.

Alınan tedbirlerin yetersiz kalması, tahribatı önleyici çalışmaların bir bütünlük arz etmemesi ve koordinasyonun eksik olması nedeniyle önemli kayıplar yaşanmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle ülkemiz için büyük öneme sahip ilgili konuları, sorunları ve çözüm yollarını Yüce Meclisimizce tesbiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısındayım.